

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ „ 2 „ 20 „

V upravnštvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnštvu v
Kato. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, 1., 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 74.

V Ljubljani, v sredo 2. aprila 1902.

Letnik XXX.

Celjska gimnazija.

(S Štajerskega.)

Da gospod dr. Tavčar ne bo menil, da smo mi štajerski Slovenci politični hazarderji, da javno mnenje begamo, hočemo mu vse razloge navesti, zakaj da moramo vsak kompromis glede premestitve celjske gimnazije v Žalec ali v St. Jurij ad limine odkloniti. Govorimo jasno in odločno!

1. Znano je, da je omika in olika vsakega dijaka zavisna od dveh činiteljev, namreč od doma in od šole. Šola da izobrazbo svojim učencem lahko, če tudi v kakem trgu (Zalec) ali v kaki vasi (St. Jurij) stoji. To se pravi, učenci postanejo lahko dobri Latinci, izvrstni Grki, znajdljivi matematiki in fiziki, tudi če se podučujejo v vasi ali v trgu. To pa nikakor ne zadostuje. Vsak abiturijent (in naši abiturijenti so navadno že 20 let stari, če ne že več) bi moral vsaj kolikor toliko življenje poznati, življenje v vseh njegovih fazah, življenje v njegovi mnogoličnosti in mnogovrstnosti. Da za spoznavanje življenja trg ali vas (kjer se ne vidi mnogo več, kakor kako se gnoj kida, kako se krave molzejo, ovce strižejo in krompir sadi) za odgojo gimnazijcev ni pravi kraj, je očitno. Življenje se spoznava le v večjih mestih, kjer so različni stanovi, različna podjetja, kjer je zastopana kolikor toliko tudi veda in umetnost. In to spoznavanje življenja je po mojem mnenju več vredno, kakor vsi grški aoristi in Horacijeve vede in še trigonometrija povrh. Le v mestih vidi dijak, kako se omikani ljudje vedejo in kretajo, le v mestih se lahko razširi dijaku duševni obzor. Naj mi tukaj nobeden ne ugovarja, da se zamujeno lahko na univerzi popravi. Nasi abiturijenti so že mnogo prestari, kakor da bi se dali na univerzi mikati in likati. »Ura zamujena, ne pride več nobena.« Žalčani in Št. Jurčani bodo sami pripoznali, da v njih krajih ni atmosfera, da bi se dijaki izobraževali, saj bi morala pretežna večina na kmetih stanovati.

2. Ni v teh krajih stanovanj, in sicer niti za profesorje, niti za dijake. Trg Žalce

ima 96 hiš in 657 prebivalcev, Št. Jurij pa 65 hiš s 376 prebivalci. S kompromisom nam hoče gospod dr. Tavčar celo gimnazijo pribojevati, tako da bi bilo na njej najmanj 250 do 300 dijakov in 14 profesorjev z družinami. Kam naj vsi ti gredo? Profesorji in dijaki vendar ne bodo kompromisu gospoda dr. Tavčarja na ljubo pod kozolci prebivali. Nadalje vprašam gospoda dr. Tavčarja, kje se naj dobo vsaj deloma primerni prostori za učilnice, za kabinete, za biblioteke itd. v krajih s 96 oziroma 65 hišami? Taki primerni prostori se celo v mestih, kakor je Ljubljana, težko dobe, kaj še le v trgu. Tukaj mi naj nobeden ne ugovarja: Saj se bo zidalo! Učna uprava bi bila lahkomišelnost, ko bi tukaj poslopje postavila, prej ko bi se pokazalo, ali bo zavod vspeval ali ne. Najmanj tri ali štiri leta bi se moralo čakati, prej ko bi se gimnazijsko poslopje sezidalo, in kje naj bodo v tem času učne sobe z vsemi pritlikinami? In dalje: Kdo bi eventualno pozneje hiše zidal za profesorska stanovanja? Mogoče, da bi se kdo našel, mogoče pa tudi ne.

3. Bi eventualno gimnazija v Žalcu ali v St. Juriju že čez tri ali štiri leta za sušico umrla. Kajti dijaštvo žalske gimnazije bi se rekrutiralo le iz zapadnega dela celjskega, iz vranskega in gornjegrajskega okraja. Vsi dijaki pa v severnem, južnem in vzhodnem delu celjskega okraja, dalje vsi dijaki iz celjskega mesta in celjske okolice (in teh je 49!), dalje vsi dijaki iz laškega, sevniškega, breškega, kozjanskega in šmarskega okraja bi obtičali v Celju na nemški gimnaziji. Kajti tega si gospod dr. Tavčar naj nikar ne domišljuje, da bodo celjski Slovenci in celjski okoličani njegovemu kompromisu na ljubo svoje otroke dajali v kako vas blizu St. Jurija ali Žalca h kakemu kmetu stanovati. Po našem računu bi šteli vsi štirje nižji razredi žalske ali šentjurške gimnazije v najugodnejšem slučaju 40 dijakov. In tako bi dobila učna uprava in bi imeli naši nasprotniki dokaz, da se slovenske gimnazije na Spodnjem Štajerskem ne drže. V Celje bi tudi ne mogli več, ker bi se tej pravici

po kompromisu odpovedali. G. dr. Tavčar naj tudi nikakor ne prezre, da ima celjska nemška gimnazija pripravnico (Vorbereitungsklasse) nalašč za slovenske dijake, in da je sploh vse za lov na slovenske dijake pripravljeno.

4. Slovensko dijaštvo se večinoma iz kmetkega stanu rekrutira, in znano je, v kako kritičnem in neugodnem stanju, da je dandanes kmetki stan. Posledica tega je, da je najmanj 50% do 60% slovenskih dijakov navezanih na podpore. In to podporo najdejo ti reveži v tako veliki meri le v Celju. Tukaj podpira te dijake jako zdatno dijaška kuhinja, ki sloni na ramenih celjske posojilnice, tukaj jih podpirajo kapucini in jožefinci, tukaj jih tudi podpirajo premožnejši slovenski meščani in uradniki. In dorasli dijaki dobivajo v Celju instrukcije. Podpore od strani kapucinov, jožefincev, meščanov in uradnikov bi v Žalcu ali St. Jurju popolnoma prenehale, pa tudi podpore »Dijaške kuhinje« bi se zdatno zmanjšale, ker bi potem celjska posojilnica dve dijaški kuhinji na plečah imela, namreč celjsko in žalsko, oziroma šentjurško. Kajti ne da se tajiti, da bi tudi pri eventualni ustanovitvi slovenske gimnazije v Žalcu ali St. Jurju mnogo slovenskih dijakov revežev v Celju študiralo, kakor smo gori dokazali.

Ze iz teh navedenih razlogov bo izprevidel g. dr. Tavčar, da smo tudi štajerski Slovenci realni politiki, morebiti bolj realni kot on sam, ki je, ne da bi se o razmerah pri nas poučil, vrgel v svet svoj nasvet glede »kompromisa«. Saj tak kompromis bi mogel imeti le to smisel, da se gimnazija premesti v Žalec ali v St. Jurij.

Ko bi mi hoteli pasti na tisti nivo, kakor liberalci, bi tudi mi vsakemu lahko očitali impertinenco, ki se v naše zadeve vmešava. G. dr. Tavčar, ali niso naši poslanci gg. Berks, dr. Ploj, Žičkar in Robič izvrstno zastopali naših koristij? Kakor se mi ne vmešavamo v Vaše boje s kranjskimi klerikalci, tako si tudi mi prepovemo odločno Vašo intervencijo v naših zadevah. »Slov. Narod« sicer piše, da zasluži

vsak vojskovođa, ki ne presodi razmer terena, ki ne pozna orožja in rezerv sovražnikovih in se zanaša na svojo srečo, da se takoj kasira.

Kaj bi pa zaslužil vojskovođa, ki bi v odločilnem trenutku tako-le govoril svojim vojakom: »Moji ljubi, mi bomo sedaj bojevali boj brez upa zmage. Naš sovražnik je tako močan, je tako hraber, da nam ni pomoči. Če tudi v prvi bitki zmagamo, v drugi bomo gotovo poraženi. Kajti nikdo drugi, kakor samo jaz vem, da je naš pogin nezogiben.«

Tako nekako je pisal »Narod« na veliko soboto. Vprašamo tedaj, kaj zasluži tak vojskovođa? Odgovorite! Naj nam g. dr. Tavčar ne navaja Čehov v izgled! Čehi so se častno bojevali in se še častno bojujejo za svoj obstanek, za svoje pravice. Še celo starega velezaslužnega Riegerja so radi p u n k t a c i j o b s o d i l i. Mi nočemo od Nemcev nobene milosti, mi nočemo s celjskimi nemškutarji nobenega sramotilnega kompromisa, mi hočemo to, kar nam gre, po pravici in ustavi. Na tem stališču mi stojimo in od tega stališča se ne damo premakniti, če nam Vi svoj kompromis še tako usiljujete.

Saj vidimo, kake sadove je kompromis na Kranjskem obrodil. V drž. zboru je dr. Tavčar povzdignil svoj glas, da se k o d e v s k a n e m š k a g i m n a z i j a p o p o l n i. O slovenskih paralelkah na ljubljanski realni niti izpregovoril ni! Mislimo, da ga tukaj ni vodil razum, ampak srce do barona Schweigelnja.

Lani je bilo popolniti na ljubljanski realni profesorsko mesto za matematiko in fiziko. Med kompetenti je bil tudi g. z. Slovenec, ki suplira že 5 let! A mesta ni on dobil, ampak Nemeč g. Sch., ki je komaj izpit napravil. Kajti to je, kakor pravijo Nemci »Besitzstand«, in pred tem se g. dr. Tavčar klanja.

Gosp. dr. Tavčar je ud dež. šol. sveta kranjskega, on ima »Slov. Narod« popol-

LISTEK.

[20]

Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

»Kako sem hvaležen svojemu gojencu, da mi je znal nakloniti tako ljubeznivo znanke.«

In Maksim se je zasmeljal in božal njeno roko, ki jo je držal v svoji. Med tem ga je pa deklica še dolgo gledala s svojim odkritim pogledom, ki je takoj osvojil njegovo ženam sovražno srce.

»Glej no, Anica«, se je obrnil k sestri s čudnim nasmehom, »naš Peter že začena samostojno delati znanja. Gotovo pritrđiš Ana . . . dasi je slep, vendar ni slabo izbral, kaj ne da?«

»Kaj hočeš s tem reči, Maks?« je vprašala sestra osorno in rdečica je zalila ves obraz.

»Salim se«, je odgovoril brat lakonično, ko je videl, da je s svojo šalo zadel na občutljivo struno in odkril tajno misel, ki se je vzbudila v skrbnem materinskem srcu.

Ana Mihajlovna je še bolj zardela, hipoma se je pripognila in s strastno nežnostjo poljubila deklico; ta je pa to nepri-

čakovano veliko ljubeznivost sprejela z istim jasnim, samo malo začudenim pogledom.

VIII.

Od tega se je začelo med »posesorskim« in Popeljskim dvorcem prijateljsko občevanje. Deklica, ime ji je bilo Evelina, je vsak dan prihajala v dvorec in čez nekoliko časa je tudi ona postala Maksimova učenka. S početka ta načrt skupnega poduka ni ugajal gospodu Jakuljskemu. Prvič je mislil, da za žensko popolnoma zadostuje, če zna zaznamovati perilo in voditi gospodinjstvo, drugič je pa bil dober katolik in mislil, da bi se Maksim ne bil smel bojevati proti Avstrijcem proti papeževi volji. Naposled je za trdno veroval v pravičnega Boga in bil prepričan, da se Voltér in volterijanci kuhajo v peklenski smoli in taka kaznen je bila po mnenju mnogih ljudi pripravljena tudi za Maksima. Pri bližnjem seznanjenju je pa moral priznati, da je ta krivoverec in pretepač značajan in duhovit mož; zato se je posesor rad sprijaznil z njim.

Toda kljub temu je bila duša starega plemiča še v skrbeh in zato je imel, ko je deklico prvič pripeljal k poduku, za potrebno obrniti se do nje s slovenskim in ponosnim govorom, ki je bil pa bolj namenjen Maksimu.

»Glej Veli . . .« ji je govoril, položil

roko na njeno ramo in pogledoval njenega prihodnjega učitelja.

»Pomni vselej, da je v nebesih Bog, v Rimu pa njegov namestnik. To ti govorim jaz, Valentin Jakuljski, in ti mi moraš verjeti, ker sem tvoj oče, — to primo.«

Pri tem je sledil spet pomenljiv pogled proti Maksimu; gospod Jakuljski je podarjal svojo latinščino, ker je hotel pokazati, da mu znanost ni tuja in da ga ni lahko voditi za nos.

»Secundo, sem jaz plemič slavnega grba, ki v njem poleg »vrane in kopice« ni zastoj križ na sinjem polju. Jakuljski so bili plemeniti vitezi, ki niso samo enkrat zamenjali meča za mašno knjigo in se vedno spominjali tudi božjih reči. No, kar se pa tiče orbisterrarum t. j. vsega pozemskega, poslušaj, kar ti pove gospod Maksim Jacenko in uči se pridno.«

»Ne bojte se gospod Valentin«, je odgovoril Maksim z nasmehom, »mi ne nabiramo gospic za Garibaldijeve prostovoljce.«

IX.

Skupni poduk je bil za oba jako koristen. Peter je bil seveda veliko naprej, pa to ni izključevalo nekega tekmovanja. Peter ji je večkrat pomagal pri učenju, ona je pa tudi imela včasih priliko dečku kaj pojas-

niti, kar je bilo njemu, slepcu, težko umeti. Razen tega je njena družba njegovemu učenju dajala nekaj posebnega, kar je povspeševalo njegovo veselje do duševnega dela.

Sploh je bila ta družba velik dar naklonjene usode. Zdaj Peter ni več iskal popolne samote; našel je družbo, kakršne mu ni mogla dati ljubezen odraslih, in v trenutkih duševnega miru mu je bila prijetna njena bližina. Vrh skale ali pa nad reko je vselej šel z njo. Kadar je piskal, ga je poslušala z navnim navdušenjem. Kadar je pa odložil piščalko, mu je začela pripovedovati svoje otroško-žive vtiske obdajajoče ju narave. Seveda jih ni znala izraziti z zadostno popolnostjo in jasnostjo, vendar je deček v njenem preprostem pripovedovanju našel značilno posebnost vsakega opisanega pojave.

Tako je, kadar mu je pravila na primer o temni, sivi in črni noči, ki je pokrivala zemljo, to temo čul v njem pretrgano zvonečem boječem glasu.

Kadar je pa zamišljen obraz obrnila kvišku in mu rekla: »Oj kak oblak se vali, kak oblak temen, umazan!« — je čutil kakor hladan piš in slišal v njenem glasu strašen žum nebesne prikazni, ki se vali v daljni višini. (Dalje prih.)

noma v svojih rokah, a za to imenovanje ni našel grajalne besede!

Če kompromis z Nemci do tega dovede, da Slovenec na lju blja n s ki realki ne dobi službe radi tega, ker je Slovenec in vkljub temu, da je starejši, potem si lahko mislite, zakaj se z vsemi štirimi branimo proti takemu kompromisu. In njegov list si upa drugim predbacivati »vrhunec neobjektivnosti, moralnično anarhije!«

O takem delovanju smo si na Štajarskem že naredili svojo neizpremenljivo, definitivno sodbo!

Italijansko vseučilišče.

Z novim tirolskim namestnikom bodo baje ondolti Italijani dokaj ložje izhajali, nego z njegovim prednikom. Namestnik baron Schwarzenau se jim kaže izredno naklonjenega, kajpada le radi tega, da v mesecu juniju, ko se snide novi deželni zbor k prvemu zasedanju, ne bo več italijanske obstrukcije. V to svrhu hoče v Italiji najprej popolniti italijansko fakulteto na inomostskem vseučilišču, potem pa v Tridentu ustanoviti lastno pravno akademijo, torej posebno laško univerzo. S tem vladnim načrtom neki dolej niso zadovoljni ne Nemci in ne Italijani. Nezadovoljnost prvih je umevna, ker tako neradi slišijo, da je del Tirol v laški posesti, drugi se bodo pa že zadovoljili, ko vidijo pred seboj uresničeno željo, čeravno ne tam, kjer si sami žele, namreč v Trstu.

Mladočeško strankarsko vodstvo brez glasila.

Večina v vodstvu mladočeškega kluba je v precejšnji zadregi, ker nima na razpolago nobenega lista, ki bi imel potrebni ugled in bi bil zadostno razširjen. Sicer veljajo liberalni »Narodni Listy« za nekak osrednji organ mladočeške stranke, toda zanesljiv ta list nikakor ni, ker po navadi vedno potegne z manjšino. To se je pokazalo posebno občutno sedaj pri razpravi o jezikovnem vprašanju. Mejtem ko namreč večina zastopa stališče enojezičnosti v jezikovnem vprašanju, se ogreva manjšina za dvojezičnost in to njeno načelo zagovarjajo z vso vsmo »Narodni Listy«. Večini tedaj ni preostalo nič drugega, nego zagovarjati svoje stališče v listu »Lidove Noviny«, ki izhaja v Brnu, ki pa seveda na češkem ni tako razširjen in nima toliko vpliva kot »Narodni Listy«. V sled tega bi v slučaju resnega razpora v vodstvu mladočeške stranke nikakor ne bilo čudno, če se javno mnenje na Češkem postavi na stran manjšine zastopajočih »Nar. Listov«.

Kulturni boj v Franciji.

Odkar je v veljavi znani kongregacijski zakon, je francoska republika v vedni nevarnosti pred onimi člani razpuščenih duhovniških redov, ki so tako »predržni«, da ob gotovih prilikah, velikonočnem času ali ob misijonih, pomagajo v raznih cerkvah, koder jih naprosijo. Taki »zločinci« so bili mej drugimi trije jezuiti Bouvier, Moissau in Keraoul, ker so imeli postne pridige v pariških cerkvah. Tako »počenjanje« je seveda silno »nevarno« obstoju francoske republike in preiskovalni sodnik André je dobil takoj nalog, da posadi imenovane tri duhovnike na zatožno klop.

S tem pa preporna zadeva še ni bila rešena, marveč je napotila pravosodnega in učnega ministra, da sta izdala stroge izvršilne naredbe h kongregacijskemu zakonu. Glavna določba novega zakona je ta, da noben duhovnik, bivši redovnik, nima pravice do izvrševanja duhovniških opravil, če ni nameščen od pristojnega škofa na kako mesto, katero vlada prizna, da je bilo pravno ustanovljeno že pred razpustom kongregacij. S tem je torej rečeno, da noben bivši redovnik v Franciji ne sme izvrševati duhovniških opravil, razun če slučajno ni izpraznjeno kako mesto, katero mu sme škof podeliti, ne da bi se mu bilo treba bati, da mu odtegne vlada vse dohodke. Taka je »svoboda« v Franciji.

Revolucija v Albaniji.

Že včeraj smo javili, da se pričinja v Makedoniji zelo nevarno gibanje, ki je povzročujejo v prvi vrsti turška oblastva. Se huje, kakor tu, je pa v A r b a n i j i, kjer je že izbuknila pravcata revolucija. Arabnasi se hočejo do dobra otresti turškega arma in zahtevajo popolno samostojnost.

Turška vlada si izkuša pridobiti arbanaški narod na ta način, da ponuja knezu Ivanu d'Aladro Kastrioti, ki ga je bila prej proguala, čast valija za skadarski in janinski okraj, česar pa knez ne sprejme, marveč zahteva popolno avtonomijo. Glavni vstajski tabor je na otoku Krfu, v sami Albaniji pa že teče kri. Oboroženi vstajši pohajajo po raznih krajih ter predvsem stražijo pot iz Skadra v Pristino. Turški oddelki doslej niso bili kos vstajskim četam. Največje nezadovoljstvo vlada v janinskem okraju, kjer gospodari kruti Osman-paša. V Janini sami so vstajši že napadli vladno palačo ter oprostili več ujetnikov. Turški vojaki so se morali umakniti.

Tega dogodka se najbolj vesele Lah i, ki menijo, da je sedaj napočil čas žetve. Iz gotovih virov se namreč poroča, da v kratkem dospje na arbanske obale večje število ital. vojnih ladij, da »branjijo ital. podanike v Albaniji«. To je kajpada le pretveza, s katero si hoče Italija podjarmiti omenjeno deželo. Razun Avstro-Ogerske menda nihče ne bo nasprotoval tej akciji ital. vlade.

Angleži v Perziji.

Angleži so v zadnjem času dosegli v Perziji precejšen vspeh. Mej angleško in perzijsko vlado se je namreč sklenil dogovor, ki dovoljuje Angležem brzojavno zvezo iz Kašana preko Jezda in Kermana ob beludžistanski meji in ki bo služila za direktno zvezo Anglije z Indijo. Brzojav bo napravila Anglija na lastne stroške in bo poskrbela tudi za zadostno stražo. »Novoje Vremja« pripominja k temu, da je ta pogodba dokaz, da Angliji z vojno v Južni Afriki niso zvezane roke, potem pa pravi: Mi Rusi ne smemo ostati mirni v očigled uspehom Anglije v severni Perziji. Storit moramo vse, da preprečimo njih nakane.

Bursko-angleška mirovna pogajanja.

V londonskem časopisju je sedaj mirovno vprašanje na dnevnem redu. Kajpada je tudi v tem vprašanju zaslediti dva različna tabora. Velika večina listov je na strani Burov ali pa zastopa edino pravo misel, da je namreč sedaj najugodnejši čas, da se konča dolgotrajna nesrečna vojska, ki je zahtevala toliko žrtv. A tudi strogo oficiozni listi, na čelu jim »Times«, se ogrevajo za mir, toda vztrajajo na stališču, da morajo Buri opustiti misel na ohranitev svoje zemlje in samostojnosti. V to so baje že privolili zastopniki transvalske vlade, le Stein in Dewet nočeta o tem ničesar slišati in hočeta nadalj »sti vojsko.

Poslednje se brčkone tudi zgodi, ako res Angleži vztrajajo na svojem prvotnem stališču. Izlepa se Buri nikakor ne bodo odrekli svoji zemlji in neodvisnosti, in če se že bodo morali odreči, zgodilo se bo to v dolgem častnem boju, ker več itak ne morejo izgubiti. Nasprotno bodo pa Angleži morali še mnogo žrtvovati, čeravno jim že sedaj fakično manjka vseh sredstev za nadaljevanje vojske. Prišlo bo torej naravno do tega, da bodo Angleži morali skleniti mir, a pogoje bodo tedaj diktirali le Buri in Angleži jih bodo morali sprejeti prej ali slej, če nočejo, da popolno ne razpade njih velemoč. Priprosto angleško ljudstvo je že dospelo do tega prepričanja in se vedno pogosteje oglašja z zahtevo po miru. Da se tudi kralj Edvard strinja s prebivalstvom v tem oziru, je dokaz odpotovanje posebnega odposlanca Wolseleya na bojišče.

Z južno-afriškega bojišča.

Angleška »zmagaa« nad Delareyem je sedaj pojasnjena. »Bitka« se je vršila pri Vaalbanku takole: Ko je Delarey opazil, da mu je za petami 1200 Angležev, je naglo zbral vse ranjence, žene, otroke, ter sploh za boj nesposobne ljudi, jim dal 5 topov, ki si jih je zadnjič izposodil od Methuena, in nekaj nerabnih vozov, sam pa z vsem moštvom odrinil na drugo stran ter jo tako popihal s celo armado. Do boja sploh ni prišlo. Angleži so seve debelo gledali, ko so si priborili tako zmago in zajeli toliko »vojaštva«. Za bližnji »ultimo« na borzi je bila pa ta zmaga vendar le dobra.

Pri Sutherlandu so Buri 29. marca imeli precejšen vspeh, o katerem molče Angleži in ki kaže, da se burska moč znatno širi v zahodnem delu kapske kolonije, kjer delu-

jejo Fouché, Maritz, Theran in Wessels, in da je tam pričakovati še večjih bitk.

V svojem zadnjem poročilu iz Pretorije se Kitchener pritožuje, da so reke zelo narasle in da ovirajo operacijo. V minulem tednu so po njegovem poročilu ubili in ranili Angleži 26 Burov, 259 jih pa ujeli.

Nizozemski minister Kuyper je odpoval v Berlin. Ker je pred odhodom imel pogovor z burskima zastopnikoma Fischerjem in Leydsem, se trdi, da je to potovanje v zvezi z mirovnim posredovanjem, ki naj bi je pričeli Nemčija in Nizozemska.

Dogovori mej zastopniki Transvala in Steinom ter Dewetom so se že pričeli. Udeležujeta se jih tudi Botha in Delarey.

Iz brzojavk.

Vsenemški strankarski shod za planinske dežele se vrši v kratkem v Inomostu. Dotična vabila so že razposlana. Obenem se tedaj, brčkone s 1. julijem, ustanovi nov vsenemški dnevnik na Tirolskem. — Ital. ekspedicijo v Albanijo bo organiziral na prošnjo albanskih velikašev Ricciotti Garibaldi. — Kongres ogrskih socialnih demokratov se je vršil te dni v Budimpešti. Razgovor je bil večinoma o narodnostnem vprašanju. — Amerikani za Bure. V reprezentantski zbornici je bila te dni vložena resolucija, s katero se izraža Burom simpatija in poziva predsednik, da zahteva razsodišče. — Volitve v francosko zbornico so definitivno določene na 27. aprila. Zbornica je v nedeljo zjutraj ob 5. uri s 367 proti 80 glasovom odobrila proračun. Nova zbornica se snide 1. junija. — Nižjeavstrijski socialni demokrati za nem. nacionalce. Strankarski shod je sklenil pri deželnozbor. volitvah podpirati nem. nacionalce proti kršč. socialcem. Na ta način jim je baje zagotovljenih šest mandatov. — Albanija in velesile. Rusija, Avstro-Ogrska in Italija nameravajo zasesti Albanijo ter v to svrhu odposlati tje potrebnih vojakov, da se zatare upor. — Obsejani avstralski častniki. Angleško vojno sodišče je obsodilo dva častnika v smrt, dva pa v dosmrtno prisilno delo, ker so ustrelili ujete Bure. — Vodja nemškega centra dr. Lieberum r. Rojen je bil l. 1838. Držav. zboru je pripadal od l. 1871. — Za češko realko v Olomucu je darovala ondodna češka kmetska posojilnica 10 000 K. Ustanovi jo češko šolsko društvo.

Izpred sodišča.

Oproščen. Dne 15. februarja t. l. v noči je vrgel nekdo v sobo Ignacija Korna v Hrušici dva velika kamna, ki sta pobila dve šipi in padla tik zibelke spečega deteta. Ko je stopil Ign. Korn na prosto, je videl dva človeka, od katerih je enega spoznal. Bil je to Martin Gorišek, katerega je ravno isti dan odslovil in ki mu je baje tudi grozil, da se bode maščeval. Obtoženec in priče izpovedo, da so isto noč bili v gostilni »beim lustigen Tiroler«. Tamkaj sta bila tudi dva Italijana, ki sta se informirala glede hiše Ign. Korna in ki sta tudi prosila Martina Goriška, naj gre dotično hišo kazat. Na ta način je prišel obtoženi slučajno k hiši poškodovanega. Glede Ign. Korna izpovedo priče, da je silovit, prepirljiv človek, ki je že opetovano službenec klofutal in enkrat celo z orožjem grozil. Ker vsa dejstva kažejo na dotična Italijana kot krivca, kojih bivališče je sedaj neznano, je sodišče obtoženega povsem oprostilo.

S klofutami in zausničami je mir delal. Na večer 15. decembra se je zbrala pri Martinčiču v Domžalah precejšnja družba veselih fantov. Ker so se bali, da se ne bi začel med njimi pri pijači kakšen prepir in tepež, so si izbrali »mirilca«. Za ta važni in odgovorni posel se jim je zdel najbolj pripraven in sposoben najstarejši fant Fran Balantič. Ta je čutil potrebo, da se takoj izkaže hvalečnega in vrednega zaupanja, in je začel takoj z eksekutivno. Najprvo je prisolil Titu Koprivniku, ki se je z njim šalil, gorko zausnico, in ker mu je to delo zelo ugajalo, priloži klofuto njegovemu bratu Franu Koprivniku. Zavaljo tega sta ga napadla Tit in Fran Koprivnik, ko se je vračal iz gostilne, in sta mu jih v plačilo vsak s svojim »pajželjnom« nekaj naložila. Ker sta s tem sama segla v delokrog justice, ju je sodišče obsodilo. Tit je dobil štiri mesece, Fran pa tri mesece. Za bolečine dobi »mirilec« 60 kron, za zamudo si pa lahko potom civilne tožbe pridobi še 30 kron.

»Električna« pred sodiščem. Današnja je pri tukajšnjem sodišču vršila obravnavo proti uslužbencem električne železnice: Schwingenschuss, Schubert in Stimež, radi prestopka po § 432. Sodišče je vse oprostilo in Janez Sirmik iz Spodnje Šiške ni dobil za povoženega konja nikakega povračila.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 2. aprila.

Župnija Lipoglav je podeljena č. g. Janezu Godcu, tamošnjemu župn. upravitelju.

Župnija Žalina je podeljena č. gosp. Ludoviku Schiffrerju.

Razveljavljena obsodba. Najvišji sodni dvor je vsled po dr. Rosina vloženega priziva razveljavil obsodbo, s katero je bil obsojen bivši urednik »Süddeutsche Presse« F. S. Šegula pred porotniki v Mariboru vsled tožbe radenskega Hildebranda in orehovskega Bračka na mesec dni zapora. Obtožencu se namreč ni »zamoglo« dostaviti povabilo pred sodni dvor. Pa vendar so sodili! Vprašali so sicer telegrafično na pritisk nekoga c. kr. višjedežel. sod. svetvalca, ki zdaj — ni več v Mariboru, v Gradcu pri Gleispachu, in ta je zapovedal, da se mora obravnavati vršiti. Če tat pride pred sodnika, se vpraša najpoprej, ali je o pravem času obveščen, urednik F. S. Šegula, pa ni bil obveščen in vendar obsojen. Sedaj mora v juniju zopet pred porotnike.

V spomin + kardinala dr. Missie je podaril č. g. župnik Fr. Avsec v St. Juriju pod Kumom 10 K za Jeranovo dijaško mizo.

Poljudna znanstvena predavanja. Zadnje predavanje v tekoci sezoni bode v nedeljo dne 6. t. m. v veliki dvorani Mestnega doma dopoldne ob 1/2.11. uri. Predaval bode deželni inženir gosp. J. Sbrizaj o ljubljanskem barju, njega geološki kakovosti, o zgodovini istega s posebnim ozirom na dotedanja osuševalna dela, in o najnovejšem načrtu za njega osuševanje. Vprašanje o osuševanju našega barja postalo je prav sedaj aktualno, ker bode že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora prišlo v pretres. Zanimalo bode torej to predavanje širše kroge, zlasti pa posestnike barja.

Katol. polit. društvo »Sava« priredi svoj občni zbor na belo nedeljo popoldne ob 3. uri na Vidmu v gostilni gospe Podjedove s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo drž. posl. g. Jos. Žčkarja. 2. Govor g. dr. Fr. Jankoviča »o našem časopisju«. 3. O našem društvenem stanju, poročata gg. tajnik in blagajnik. Pridite gotovo in pripeljite k zborovanju obilno somišljenikov. Odbor »Sava«.

V Postojni je bilo veliko sobota 360 članov nekega dunajskega delavskega društva. Jamo razavetljaje sedaj 36 obločnic po 1400 sveč in 950 žaric (10,200 sveč), torej skupno za 60.600 sveč, ali za 37.000 sveč več nego doslej. Stroški za napravo nove luči znašajo 160.000 kron. Dela je izvršila brnska tvrdka Barthelmus, Donat & Co. Pripeljal v jami je sedaj nepopisen.

Izobraževalni kurzi za ljudske učitelje se prirede v glavnih počitnicah.

Katoliško konservativno kmečko društvo je imelo v Gradcu včeraj svoj občni zbor, ki se je razvil v velikansko demonstrativno zborovanje. Prišlo je do 6000 kmetov. V stolnici jim je maščeval knezoškof. Predsedoval je poslanec Hagenhofer. Zahtevali so na tem shodu, da se v deželnem zboru predloži zakon o kmečkih posestvih, pomnožitve kmečkih zastopnikov, delavsko volivno kurijo, direktno tajno volivno pravico, nadaljevalne šole, poučna predavanja, kmetijske tečaje, ljudske potovalne knjižnice, razvoj lastnega časopisja itd. — Kmečka posojilnica v Gradcu, katero vodi Hagenhofer, je imela prošle leto že 3 milijone kron prometa. Bodočnost se ji obeta najboljša. Stajerski kmetje so brzojavno izrazili svetemu očetu svojo udanost. To zborovanje je pokazalo, da je med štajerskimi kmeti liberalizem že pogorel.

Nevarno je obolel poslovodja tiskarne »Styria« v Gradcu, g. K. Schröder. Velikonočno nedeljo so ga prevideli.

Kršč. žensko zvezo so ustanovili v ponedeljek v Mariboru. Predsednica je gospa

Fuchs. Ustanovnega shoda se je mej drugim udeležil profesor dr. Matek kot načelnik katol. del. društva.

Ljubljanske novice. Neki trgovski vajenec iz Ljubljane je porabil lepo vreme, da se na Lavro malo razvedri od težkega posla. A nazaj grede je padel z bicikla in se toliko pobil, da so ga z vozom pripeljali v Ljubljano. — Vojak Zor iz ljublj. garnizije je bil predvčeraj v Zalogu na obisku. Zvečer bi moral biti v Ljubljani. Ker je bil zadnji trenutek za vlak, priteče ves zasopjen na postajo, a ni dobil več voznega listka. Boječ se kazni, ni vedel kaj storiti, in se je v obupu vrgel na železniški tir, ko je vlak ravno začel odhajati proti Ljubljani. Strojvodja ni mogel spoznati situacije in je vlak še-le ustavil, ko je stroj že udaril ob njega. Nesrečnež je hudo poškodovan na glavi. Oko mu je izlito. Zdaj leži v vojaški garnizijski bolnici. — Nesrečne praznike pripravili so si trije Trnovčani na veliko soboto po šentjakovski procesiji. V gostilni so se nekoliko preozko spoprijeli. Dva sta dobila zato mirno, a malo praznično zabavo v rotovškem zaporu, in tretji je zaradi lahke telesne poškodbe v bolnišnici. Slaba praznična zabava. Sploh so bili velikonočni prazniki v Ljubljani precej burni. Vkljub temu, da je vsak, ki je le utegnil, iskal zabave zunaj v prosti naravi, bodisi na Šmarnigori ali kod drugje v okolici, je vendar tudi v Ljubljani bilo toliko življenje, da je bilo zaprtih 12 razgrajev in en tat. — Povožil je na sv. Petra nasipu neki bicikelj znane številke a neznanega posestnika šletnega dečka Vozeljna. Številka je v preiskavi in bo kaznovana. — Znani in vitimirani večkrat kaznovani tat Pavlič je imel čast, da se je sešel nenadoma v Kvasovi gostilni v Šiški z g. magistratnim kanclistom in vrlo preizkušnim zasledovalcem vseh prestopnikov postave Toplikarjem, ki ga je v imenu postave povabil, naj mu sledi na njemu primerne prostore na ljubljanskem magistratu. Pavlič pa s tem ni bil zadovoljen, ampak si je mislil: Macht vor Recht! in je izkušal ubezati. Držali so ga za havelok, a Pavlič je mislil, da je bolje, ako je zaprt havelok brez njega, in ga je popustil ter brez njega zbežal skozi vrata v zlato svobodo. Gospodu Toplikarju se kaj takega še ni primerilo. Pavlič pa drugič ne uide več. — Z voza je padel Jan. Orehek, delavec na južn. kolodvoru, med razkladanjem sena z nekega voza in si pri tem zlomil roko. — Na tla poldr je včeraj popoldne s kolesom mes. pomočnik J. Lenče sodnega uradnika F. S. na vogalu Fior. in Rožne ulice. Uradnik ni poškodovan. — Izgubil je na potu z Gline do južn. kolodvora hlapec Fr. Petrovič z Viča zavitek s 50 K. — V mestu je nekdo izgubil zlat ščipalnik v vrednosti 38 K. — Našla se je srebrna ura brez verižice. Dobiti jo je pri Mat. Terclju v Kojuških ulicah št. 11.

Samomor v Mariboru. Veliko soboto zvečer je skočil v Dravo 61letni Jož. Hojnik. Našli so mrtvega v Sempetru na levem bregu Drave. Vzrok je baje slaboumnost.

Koroške novice. Gorelo je v ponedeljek zjutraj pri posestniku Jos. Pöschlu v Smartnu pri Beljaku. Pogorel je hlev s kolarnico in svisli ter nekaj orodja. Hišo so obranili, le polovica strehe je zgorela. Skoda cenijo na 5000 K. — Napač na stražnika. V Celovcu je v ponedeljek zvečer nekaj vojakov na opomin stražnika, naj bodo mirni, potegnili bajonete in hotelo napasti redarja, ki je pa pravočasno pobegnil. — Umrl je v Celovcu 50letni odvetnik dr. Ad. Smolli. — Obesil se je v Žrelcu v odnotnem umetnem mlinu nadmlinar M. Schweighofer, star 50 let. Bil je odpuščen iz službe in imel do 600 kron dolga.

V Rudniku pri Ljubljani je neki dolgoprstnež porabil velikonočno procesijo, a ne v klerikalnem smislu, da bi šel z njo in molil, ampak po liberalnem receptu, da je ta čas pobasal pušico s cerkvenim denarjem.

Vsled opeklin umrla je veliko nedeljo 2letna hčerka tov. del. Jan. Polaka v Litiji, ko jo je mati sam pustila blizu peči s 6 tednov starim otrokom. Vnela se je posteljna odeja. Malega otroka so komaj rešili, da se ni zadušil.

Tržaški Slovenci si snujejo pri sv. Mariji Magdaleni zgoraj slov. gospodarsko zadrugo, konsumno društvo. Društvena kréma bo v prostorih dosedanje krême Jakoba Vekjet p. d. Boca. Tu obstoji že tako društvo, ali italijansko in z italijanskimi pravili. Zbralo se je kakih 40 slovenskih mož, ki so sklenili ustanoviti svojo narodno krêmo.

Stanje v Trstu. Do sedaj ni še nobenega znamenja, da bi skoro odpravili izjemno stanje, proglašeno v Trstu in okolici. Po glasovih, ki se tu pa tam čujejo, ne boje vlada odpravila izjemnega stanja vsaj do polovice maja t. l., ker se boji, da bi se o priliki prvega majnika nemiri ponovili. Tudi razni glasovi o stankah zidarjev in drugih delavcev ter zahteve delavcev po arsenalih dajejo povoda, da vlada vstraja v vzdržanju izjemnega stanja. Delo tako v obrtnih, delavnicah in v luki se izvršuje točno in redno, da ni prav nobenega zadržka ali zamude, torej tudi znak popolnega mira in reda.

Volitve v tržaško trgovsko zbornico se vrše sredi tekočega meseca. Volitve v treh kategorijah trgovske sekcije se vrše od 12. do 18. aprila, v treh kategorijah obrtne sekcije od 15. do 17. in v pomorski sekciji dne 18. aprila.

Mejnarodna ribarska razstava v letu 1902. Razstave, ki se odprejo v septembru, se udeležijo Nemčija, Anglija, Rusija, Francija, Italija, Japan, Siam in bržkone tudi Perzija. Tudi Norvegija bo častno zastopana. Dne 11. septembra se bo vršila prodaja rib. Na prodaj bodo ribe iz sladkih voda, dalje morske ribe in raki najrazličnejih vrst. Dne 12., 13. in 14. septembra se vrši VIII. avstrijski ribarski kongres. Program se objavi pozneje.

Opustitev gostilne. Znana gostilna g. Iv. Grajerja po dom. pri „Lužarju“ v Vodichah se je opustila, na kar se opozarjajo izletniki.

Dobavni razpis. Pri ravnateljstvu c. kr. državnih železnic v Baljaku se razpisuje nabava petroleja in razne maže za čas od 1. julija 1903 do 30. junija 1903. Poudbe je vložiti do 30. t. mes. pri omenjenem ravnateljstvu, kjer se tudi izvedo podrobnejši pogoji.

Vožnja z avtomobil. Avtomobilni klub v Nizzi napravi 10. aprila t. m. avtomobilno vožnjo po laški zemlji do Vidma: isto nadaljuje potem dne 11. aprila v ranih jutranjih urah od tod čez Visco, Verso, Gradišče, Podgoro, Gorico, Rosenthal, Šempas, Črniče, Lokavec, Ajdovščino, Postojno v Opatju.

Hrvaška opera. V Zagrebu so imeli prijatelji gledišča pod predsedstvom župana Mošinskega sestanek, pri katerem so se posvetovali, kako bi se dala opera ohraniti. Sklenili so, da se vse stori, kar bi moglo operi zagotoviti obstanek.

Biciklista premagala brzovlak. Na Reki sta stavila dva biciklista, da prideta hitreje v Ljubljano, kakor brzovlak. Stava so je sklenila na 1000 K. Biciklista sta stavo dobila. Z brzovlakom se je pripeljalo tudi več radovednežev, ki so pričeli tega biciklistkega junaštva. Veselje biciklistov se je v prijateljskem krogu primerno praznovalo.

Stavka na Reki napreduje. Vozniki, delavci, kurjači in delavci na ladijah opuščajjo delo. Predvčerajšnjim so začeli stavkati kurjači pri »Adriji«. Deputacija je šla k družbenemu ravnateljstvu, kateremu je razložila delavske zahteve, med katerimi je zvišanje plač in izpremembe v delavskem redu. Delavci pri »Adriji« upajo, da si na ta način zboljšajo stanje, kakor so to doslegli delavci pri »Ogrsko-hrvaški parobrodni družbi«. Ravnateljstvo je deputaciji obljubilo, da stori, kar je v njegovi moči. Komisija trgovske zbornice posreduje med delavci in delodajalci. Drugi dan so stopili ob 11. dopoldne v stavko delavci pri velikih skladiščih in pri lesnem magazinu. Popoldne so imeli velik shod, na katerega je došlo čez tisoč ljudi. Zastopnik delodajalcev je naznanil, kake priboljške so pripravljene dati delavcem. Ti pa niso bili zadovoljni, nastal je nemir, in s klici: »Mi hočemo štrajkati!« so se razšli. Vsa policija in vojaštvo je konsignirano. Skladišča so zastražena. Rečani se boje, da ne postanejo nemiri še večji. Vilo nadvojvode Jožefa stra-

žijo vojaki. Istotako so zastražena vsa večja podjetja.

V mejnarodni panorami so ta teden razstavljene krasne slike raznih krajev na Kubi, posebno Habana in St. Sebastian. Zanimive so obmorske utrdbe. — V nedeljo pridejo na vrsto znamenita mesta v sveti deželi.

Najnovije* od raznih strani. — Novo zborniško poslopje v Bernu so otvorili včeraj. Obe zbornici ste imeli tem povodom izredni seji. Gradili so poslopje osem let in stane 8 milj. frankov. — Predavanja na Kiewskem vseučilišču se v kratkem zopet prično, a le za nekatero oddelke. — Pogrešani turisti. V velikonočnih praznikih je našlo smrt na Snežniku in bližnjih gorah več turistov. Iz Reichenaua so se napotili štirje turisti, katerih še sedaj niso našli. V kočjo nadvojvode Otona je prišlo v nedeljo 30 oseb. Nekega Schmieda so našli mrtvega, za ostalimi slede. Sneg je bil ponekod nad 1 m visok. — Ladija se je potopila. Ladija »Cambrian« je na potu od Southamptona v Havre trčila ob parnik »Alma« in se takoj potopila. 11 oseb je utonilo. — Eksplozija v premogovniku. V Daytonu v državi Ohio je v odnotnem premogovniku eksplodiral plin. Ubitih je 22 oseb. — Boj mejkmeti in orožniki se je pojavil v Delnicah. En mož je bil ubit, 10 težko ranjenih. — Ustrelil se je v Budimpešti prof. Alb. Papp. — Velik vihar s snegom so imeli v nedeljo v Berlinu. Dva otroka je veter vrgel na ulici, kjer sta obležala mrtva. — Umrl je na Dunaju geolog dr. Aleks. Bitner. — Princ Karol Schwarzenberg je umrl v Shanghaiju za škarlatico. — Rusinjo odpeljal. Na Dunaju je včeraj neki Štefan D odvedel 18letno Anito R., hčer neke ruske milijonarke, ki je došla te dni iz Rusije. — Sneg na gornjem Štajerskem. Včeraj je po raznih krajih zapadel precej visok sneg. — Kinematograf pogorel. V Barceloni je požar razdejal veliko podjetje kinematografa. Več oseb je opečenih. Skoda ogromna. — Zastrupljeni vojaki. V vojašnici Piedigrotta blizu Neapolja je vojak Bajocchi jedel otrovan sir, ki je bil nastavljen za podgane, in ga dal tudi tovarišem. Bajocchi je umrl, ostali se bore s smrtjo. — Otroka zadušila je v Gradcu vrtnarjeva soproga Sommer. Dete je ponoči dojila, a mej tem zaspa in se sklonila preko otroka. Ko se je zjutraj zbudila, je bilo dete mrtvo. — 400 hiš pogorelo je v mestu Tokui blizu Yokohame, kjer je več tovarn za mlo. — Ogrski romarji so bili v ponedeljek pri papežu. Predstavil jih je msgr. grof Zichy.

Srečno ušel je odvetnik dr. Ryba iz Kraljevega gradca na Češkem. Bil je v preiskavi zaradi goljufij in je izginil. Zdaj je poslal sorodnikom poročilo, da je zdrav in čil dospel v Ameriko.

Samomor radi teže. Ker ni mogla zmanjšati svoje telesne teže in zlepsati svoje oblike, se je Margaret Cromwell v Urbana v Ameriki, hči ugledne družine, zastrupila v svoji sobi in umrla. Že opetovano je skušala vsakovrstna sredstva, da bi shujšala, a nič ji ni pomagalo.

Društva. (Društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani) je imelo svojo zadnjo terkončno sejo v svojem salezijanskem zavodu na Rakovniku ob Dolenjski cesti dne 20. marca 1902. Velezanimivo je bilo to zborovanje, ker je bilo zadnje. S tem zborovanjem pod predsedstvom velezaslužnega pred. g. prof. dr. Ivana Janežiča, je namreč društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča zaključilo svoje delovanje ter preneha, ker je po § 18 pravil dosrglo svoj namen. Celih sedem let se je društvo trudilo, da je ustanovilo s svojimi nabranimi darovi zavod v blagor mladih na prijaznem gričku v idilčni graščini Rakovnik. Pri tem zborovanju je društvo slovesno oddalo svoje premakljivo imetje č. oo. salezijancem v roke pred. g. Simona Visintainer, vodja v zavodu na Rakovniku; za nepremakljivo imetje, katero je dosedaj bilo še društvu na razpolago ter še ne oddano zavodu, sta iz odbora izvoljena dva likvidatorja, katerima hode skrb, da se celi prebitek obrne salezijanskemu zavodu v prid. Z vidnim zadovoljstvom so odborniki zri na zavod, katerega je društvo ustanovilo z njihovim trudom. Društveni blaginji gosp. Frid. Bradaška je poročal natančno o dohodkih in stroških društva ter izkazal, da je društvo izročilo čast. salezijancem poleg posestva graščine Rakovnik z zemljiščem 23 oralov tudi prebitka v gotovini 1107 K 58 h, iz katerih se ima še nekaj računov poravnati, drugo ostane zavodu v porabo. Odbor se je zahvalil marljivemu društvu blaginji gosp. Frid. Bradaški za njegovo skrbno in vestno sodelovanje. V mikavni besedi je podal društveni tajnik kratko zgodovino o

razvoju društva ter njega delovanju od dne 13. decembra 1893 do današnjega dne. V živi besedi se je spominjal vseh bivših ter sedanjih odbornikov ter ustanovnikov in dobrotnikov društva z sedanjim društvem predsednikom pred. g. dr. Ivanom Janežič na čelu. Posebna zahvala bodi javno izrečena slavni kranjski hranilnici, katera je povodom svoje sedemdesetletnice društvu poklonila 15.000 gl. ter tako omogočila ustanovitev sedanjega zavoda. Živa zahvala bodi velerod. cesarsk. svetniku g. Ivanu Murniku ter vsem ustanovnikom in dobrotnikom, katerih imena se še prilično hvaležno objavijo. — S posebno ginljivo besedo se je tajnik spominjal ranjega društvenega predsednika, velezaslužnega g. c. kr. dvornega svetnika Josipa Merk, kateri je s posebnim zanimanjem deloval za društvo ter se veselil salezijanskega zavoda. V znak hvaležnosti ter hvaležnega spomina se je dne 20. marca t. l. v ime društva v domači kapeli salezijanskega zavoda na Rakovniku zanj opravila sv. maša. (Konec sledi.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Pogreb kardinala Missia.

Gorica. (Dopolndne). Mnogo ljudstva se je nabralo že na vse zgodaj v Gorici. Od vseh strani so hodile cele trume v mesto, da izkažejo zadnjo čast visokočisljanemu pokojniku. Posebno mnogo se vidi po ulicah duhovščine, največ seveda goriške, a tudi mnogo kranjske in tudi iz lavantinske in nekaj celo iz sekovske škofije. Doslej so tu: Škof ljubljanski, dr. Jeglič, krški dr. Mahnič, koroški dr. Kahn, pogoško-puljski dr. Flapp, kapitularni vikarij Petronio iz Trsta, sekovsko škofijo zastopa kanonik baron Oer, ki je bil s pokojnim kardinalom skupaj kaplan škofa Zwergerja, in kanonik dr. Stradner. Z dr. Kahnom je došel prošt iz Beljaka Plešchutznič. Lav. škofijo zastopajo gg. prošt Herg, kanonik dr. Mlakar, Gajšek in mnogo druge duhovščine. Tu so tudi kardinalovi sorodniki. Iz Ljubljane so došli še gg. kan. prelat Flis in dr. Karlin, kn.-škof. kancler J. Šška, vodja dr. Lesar, dr. Opeka, gosp. Povše v imenu dež. odbora kranjskega, dr. Šustersič, Pogačnik, dr. Brejc, Pakiž, dr. Žitnik, dekan Arko, poslanec Žičkar.

Dalje je prihital iz Novega mesta prošt dr. Seb. Elbert, iz Gradca vodja škof. gimnazije, iz Kanfanaro dekan Niko Sutič.

Mnogo društev je zastopanih. Žal je okr. glavar prepovedal društvene zastave. To se različno komentira. Zastave naših društev imajo skoro vse slov. trobojnice, in to bi seveda bodlo Italijane v oči, ako bi naši možje korakali pod svojimi pestrimi in krasnimi zastavami.

Splošno se izraža nevolja, da ljubljanski župan ni imel toliko takta, da bi bil poslal sožalnico zaradi kardinalove smrti. Vsi višji javni funkcionarji, ki so bili z njim v kaki dotiki, so to storili, edino le župan onega mesta, ki je bilo trinajst let njegova rezidence, tega ni storil. Opazke niso laskave za »napredno« omiko. Sploh se v pogovorih večkrat omenja liberalna gonja in njena nesramnost, ki se tembolj občuti zdaj, čimbolj stoji pred očmi vseh pravno čisti značaj pokojnikov.

Gorica. (Opoldne). Ob 9. uri so se pričele pogrebne slovesnosti. Po ulicah gore v črno zavite svetilke in z mnogih hiš vise žalne zastave. Truplo so dvignili duhovniki. Krsta je odarita, tako da se vidi kardinal. Obraz ima neizpremenjene poteze, le nekoliko zatemnel je. Kardinala nosi med drugimi tudi 84letni starček, vikarij Iv. Bressau, kateri je nesel k večnemu počitku že tri škofo. Vkljub starosti se je ponudil tudi zdaj. Ko je došel spreved v cerkev, je bila najprej črna sv. maša, ki jo je pel škof dr. Flapp. Nato stopi na prižnico dr. Faidutti, profesor bogoslovja in dež. poslanec, ki mu govori v slovo, naglašajoč njegovo krepostno življenje in vno za katoliško idejo. Pri absoluciji je pet prelatov blagoslovilo pokojnikovo truplo. Zdaj šele so rakev pokrili, da se ni več videlo truplo. Spreved se začne pomikati iz cerkve, zdaj se šele vidi, kako nepregledna je množica, ki se vrsti drug za drugim.

Vspored je bil sledeči: Najprej so šli možje iz zavetišča s križem, nato dečki iz

